

زنان در حکومت امام زمان (عج)

براساس برخی از روایات ، حضور و نقش این زنان از نظر زمان و موقعیت ، چهارگونه است :

الف) حضور پنجاه زن در بین یاران امام

اولین گروه از زنانی که به محضر امام زمان می‌شتابند آنهاست که در آن ایام می‌زیسته‌اند و همانند دیگر یاران امام، علیه‌السلام ، به هنگام ظهور در حرم امن الهی به خدمت امام ، علیه‌السلام ، می‌رسند . در این باره دو روایت وجود دارد: روایت اول : امّ سلمه ضمن حدیثی درباره علایم ظهور ، از پیامبر(ص) روایت کرده است که فرمود: "در آن هنگام پناهنده‌ای به حرم امن الهی پناه می‌آورد و مردم همانند کبوترانی که از چهار سمت به یک سو هجوم می‌برند به سوی او جمع می‌شوند تا اینکه در نزد آن حضرت سیصد و چهارده نفر گرد می‌آیند که برخی از آنان زن می‌باشند که بر هر جبار و جبار زاده‌ای پیروز می‌شود."

روایت دوم : جابرین یزید جعفی ، ضمن حدیث مفصلی از امام باقر(ع) ، در بیان برخی نشانه‌های ظهور نقل کرده که : "به‌خدا سوگند، سیصد و سیزده نفر می‌آیند که پنجاه نفر از این عده زن هستند که بدون هیچ قرار قبلی در مکه کنار یکدیگر جمع خواهند شد . این است معنای آیه شریفه : «هرجا باشید خداوند همه شما را حاضر می‌کند . زیرا او بر هر کاری توانا است» .

پنجاه زن از سیصد و سیزده نفر!

نکته شگفت در این دو روایت این است که می‌فرماید : سیصد و سیزده مرد گرد آیند که پنجاه نفر ایشان زن هستند!

دوم آنکه : در روایتی که نام یاران برشمرده شده است نام هیچ زنی وجود ندارد . در پاسخ این شبهه می‌توان گفت : این چند نفر در زمره همان سیصد و سیزده نفر هستند . زیرا اولاً امام ، علیه‌السلام ، می‌فرماید : «فیهم» ؛ یعنی در این عده پنجاه زن می‌باشد .

دوم : شاید تعبیر مردان بدین سبب باشد که بیشتر این افراد مرد هستند و این کلمه از باب فزونی عدد مردان ، چنین ذکر شده است .

سوم : اگر مقصود همراهی خارج از این عده بود امام می‌فرمود : «معهم» ، نه اینکه بفرماید «فیهم» ، زیرا این سیصد و سیزده نفر مانند عدد اصحاب بدر برشمرده شده‌اند و همه یاران و فرماندهان عالی‌رتبه و از نظر مقام و قدرت در حد بسیار بالایی هستند که برخی با ابر جابه‌جا می‌شوند و اینها بدون شک با بقیه مردم آن زمان فرق بسیار دارند. بنابراین اگر بگوییم آنها جزو همان سیصد و سیزده نفر هستند برای آنها رتبه و موقعیت ویژه قائل شده‌ایم و اگر بگوییم در زمره یاران دیگر حضرت باشند از امتیاز کمتری برخوردارند .

ب) زنان آسمانی

دسته دوم چهارصد بانوی برگزیده هستند که خداوند برای حکومت جهانی حضرت ولی‌عصر، علیه‌السلام ، در آسمان ذخیره کرده است و با ظهور آن حضرت به همراه حضرت عیسی ، علیه‌السلام ، به زمین می‌آیند .

ابوهریره از پیامبر ، (ص) روایت کرده که : "عیسی‌بن مریم به همراه هشتصد مرد و چهارصد زن از بهترین و شایسته‌ترین افراد روی زمین فرود خواهد آمد. " آیا این زنان از امت‌های پیشین هستند یا امت اسلامی زمان پیامبر ، صلی‌الله علیه و آله ، و معصومین ، علیه‌السلام ؛ یا از دوران‌های مختلف؟ آنها از چه زمان و به چه علت به آسمان برده شده‌اند و برای عهده‌داری منصبی در حکومت حضرت می‌آیند یا برای مسایل دیگر؟ اینها پرسش‌هایی است که این حدیث از آنها چیزی نمی‌گوید .

ج) رجعت زنان

سومین گروه از یاوران حضرت بقیه الله، علیه‌السلام ، زنانی هستند که خداوند به برکت ظهور امام زمان آنها را زنده خواهد کرد و بار دیگر به دنیا رجعت خواهند نمود . این گروه دو دسته‌اند : برخی با نام و نشان از زنده شدنشان خبر داده شده و برخی دیگر فقط از آمدنشان سخن به میان آمده است .

در منابع معتبر اسلامی نام سیزده زن یاد می‌شود که به هنگام ظهور قائم آل محمد، صلی‌الله‌علیه‌وآله، زنده خواهند شد و در لشکر امام زمان به مداوای مجروحان جنگی و سرپرستی بیماران خواهند پرداخت .

طبری در دلائل الامامه ، از مفضل‌بن عمر نقل کرده که امام صادق فرمود : همراه قائم آل محمد ، سیزده زن خواهند بود . گفتم آنها را برای چه کاری می‌خواهد؟ فرمود : به مداوای مجروحان پرداخته ، سرپرستی بیماران را به‌عهده خواهند گرفت . عرض کردم : نام آنها را بفرمایید . فرمود : قنواء دختر رشید هجری ، ام ایمن ، حبابه والیه ، سمیه [مادر عمار یاسر] ، زبیده ام خالد احمسیه ، ام سعید حنقیه ، صیانه ماشطه ، ام خالد جهتی .

«صیانه ماشطه» در زمان حضرت موسی می‌زیسته است و مادر عمار یاسر در ابتدای بعثت به شهادت رسید.

«حبابه» در زمان علی ، علیه‌السلام ، و «قنواء» در زمان امام حسن و امام حسین، علیه‌السلام ، و بقیه در زمان‌های دیگر زندگی می‌کرده‌اند .

این گروه سیزده نفری رجعت خواهند کرد و خداوند برای قدردانی از آنها ، به برکت امام زمان(عج) آنها را زنده خواهد کرد .

در این روایت امام صادق ، علیه‌السلام ، از آن سیزده زن فقط نام نه نفر را یاد می‌کند .

در کتاب خصایص فاطمیه به‌نام نسبی ، دختر «کعبه مازینه» ، و در کتاب منتخب البصائر به‌نام «وتیره» و «أحشیه» اشاره شده است .

زنان سرافراز

اینک به اختصار به شرح حال برخی از زنان نامبرده اشاره می‌کنیم .

1- صیانه ماشطه

او یکی از همان سیزده بانویی است که در دولت حضرت مهدی ، علیه‌السلام ، زنده شده ، به دنیا بازمی‌گردد . وی همسر «حزقیل» ، پسر عموی فرعون ، و شغلش

آرایشگری دختر فرعون بود . او همانند شوهرش به پیامبر زمان خود ، حضرت موسی ، ایمان آورده بود اما همچنان ایمان خود را پنهان می کرد . نوشته اند : روزی وی مشغول آرایش دختر فرعون بود که شانه از دستش افتاد و بی اختیار نام خدا را بر زبان جاری ساخت . دختر فرعون گفت : آیا نام پدر مرا بر زبان آوردی؟ گفت : نه ، بلکه نام کسی را بر زبان آوردم که پدر تو را آفریده است .

دختر فرعون ماجرا را نزد پدر بازگو کرد و فرعون صیانه را احضار کرد و گفت : مگر به خدای من اعتراف نداری؟ گفت : هرگز! من از خدای حقیقی دست نمی کشم و تو را پرستش نمی کنم. فرعون دستور داد تا تئور مسی برافروزند و همه بچه های آن زن را در حضورش در آتش افکندند . چون نوبت به طفل شیرخوارش رسید صیانه می خواست به ظاهر از دین برائت جوید که کودک شیرخوارش به زبان آمد و گفت : مادر صبر کن که تو بر حق هستی! فرعونیان آن زن و بچه شیرخوارش را در آتش افکندند ، سوزاندند .

2- سمیه ، مادر عمار یاسر

وی هفتمین نفری بود که به اسلام گروید و بدین سبب دشمن سخت به خشم آمد و بدترین شکنجه ها را بر او روا داشت . او و شوهرش یاسر در دام ابوجهل گرفتار آمدند و او نخست آنها را اجبار کرد که پیامبر خدا را دشنام دهند ، اما آنها حاضر به چنین کاری نشدند . او نیز زره آهنی به سمیه و یاسر پوشانید و آنها را در آفتاب سوزان نگاه داشت . سرانجام ابوجهل بر هر یک ضربتی وارد ساخت و ایشان را به شهادت رساند .

3- نسیمه ، دختر کعب مازنیه

او معروف به «امماره» و از زنان فداکار صدر اسلام است که در برخی از جنگ های پیامبر اسلام ، شرکت جسته و مجروحان جنگی را مداوا کرده است . او در جنگ احد بهترین نقش را ایفا کرد . با دیدن صحنه فرار مسلمانان و تنها گذاشتن پیامبر به دفاع از جان شریف پیامبر پرداخت و در این راه بدنش زخم های فراوان برداشت .

4- ام ایمن

از زنان پرهیزکار و خدمتکار حضرت رسول ، است . پیامبر به او مادر خطاب می کرد و می فرمود: "این زن ، باقی مانده ای از خاندان من است." وی همواره در کنار زنان مجاهد ، در جبهه جنگ به مداوای مجروحان می پرداخت . ام ایمن از شیفتگان خاندان امامت بود که در ماجرای فدک ، حضرت زهرا ، (س) ، او را به عنوان شاهد معرفی کرد . وی پنج یا شش ماه پس از پیامبر از دنیا رفت . خداوند به برکت مهدی آل محمد به هنگام ظهور ، او را زنده می گرداند تا در لشکرگاه امام به خدمت گماشته شود .

5- ام خالد

در روایت دو بانو بدین نام مشهور شده اند: ام خالد احمسیه و ام خالد جهنی . شاید مقصود ام خالد مقطوعه الید (دست بریده) باشد که یوسف بن عمر ، پس از به شهادت رساندن زید بن علی بن الحسین در کوفه ، دست او را به جرم شیعه بودن قطع کرد . در کتاب رجال کشی درباره شخصیت و مقام این زن فداکار از امام صادق ، علیه السلام ، مطلبی ذکر گردیده که حایز اهمیت است . ابویصیر گوید : در خدمت امام صادق نشسته بودیم که ام خالد مقطوعه الید از راه رسید . حضرت فرمود: ای ابایصیر ، آیا میل داری که کلام ام خالد را بشنوی؟

من عرض کردم: آری ای فرزند رسول خدا ، با شنیدن آن شادمان می گردم... در همان موقع ام خالد به خدمت امام آمد و سخن گفت . دیدم وی در کمال فصاحت و بلاغت صحبت می کند . سپس حضرت پیرامون موضوع ولایت و برائت از دشمنان با او سخن گفت .

6- زبیده

مشخصات کاملی از او نقل نشده است . احتمال دارد زبیده زن هارون الرشید باشد که شیخ صدوق ، رحمت الله علیه ، درباره اش گفته است: وی یکی از هواداران و پیروان اهل بیت است . هنگامی که هارون دانست از شیعیان است قسم خورد که طلاقش دهد .

زبیده کارهای خدمانی بسیاری داشت که یکی آپرسانی به عرفات است . همچنین نوشته اند وی یکصد کنیز داشت که پیوسته مشغول حفظ قرآن بودند و همیشه از محل سکونت او صدای تلاوت قرآن شنیده شد . زبیده در سال 216 ق. رحلت کرد .

7- حبابه و البیبه

از زنان و الامقامی است که دوره زندگی هشت امام معصوم (ع) را درک کرد و پیوسته مورد لطف و عنایت ایشان قرار داشت . در یک یا دو نوبت به وسیله امام زین العابدین و امام رضا ، علیهما السلام ، جوانی اش به او بازگردانده شد .

اولین ملاقات وی با امیر مؤمنان ، علیه السلام ، بود که از آن حضرت دلیلی بر امامت درخواست کرد .

حضرت در حضور وی سنگی را برداشت و بر آن مهر خود را نقش کرد و اثر آن مهر در سنگ جای گرفت و به او فرمود: پس از من هر که توانست در این سنگ چنین اثری بر جای بگذارد او امام است .

از این رو حبابه پس از شهادت هر امامی نزد امام بعدی می رفت و آنان مهر خود را بر همان سنگ می زدند و اثر آن نقش می بست . نوبت که به امام رضا ، علیه السلام ، رسید حضرت نیز چنین کرد . حبابه نه ماه پس از رحلت امام رضا ، علیه السلام ، زنده بود و پس از آن بدرود حیات گفت .

8- فنواء

دختر رشید هجری ، یکی از شیعیان و پیروان علی ، علیه السلام ، و خود از یاران باوفای حضرت امام جعفر صادق ، علیه السلام ، است .

وی دختر بزرگمردی است که در راه محبت و دوستی امیر مؤمنان به طرز دلخراشی به شهادت رسید .

از گفتار شیخ مفید برمی آید که فنواء به هنگام ورود پدرش نزد عبیدالله بن زیاد شاهد قطع دو دست و دو پای پدر خود بوده و به کمک دیگران بدن نیمه جان پدر را از دارالاماره بیرون آورده و به خانه منتقل کرده است .

روزی فنواء به پدرش گفت: پدرجان ، چرا این همه خود را به رنج و مشقت عبادت می اندازی ! پدر در جواب گفت: دخترم ، پس از ما گروهی خواهند آمد که بینش دینی و شدت ایمانشان از ما ، که این همه خود را به زحمت عبادت انداخته ایم ، بیشتر است .

د) بانوان منتظر

چهارمین گروه یاوران امام زمان بانوان پرهیزکاری هستند که پیش از ظهور حضرت بقیه الله ، علیه السلام ، رحلت کرده اند . به ایشان گفته می شود: امام تو ظاهر گشته است ، اگر مایلی می توانی حضور داشته باشی . آنان نیز به اراده پروردگار زنده خواهند شد .

رجعت زنان مربوط به گروه خاصی نیست و هر بانویی تقوا پیشه کند و خود را با خواسته ها و شرایط زندگی در حکومت مهدی آل محمد ، علیه السلام ، تطبیق دهد ممکن است در آینده از رحمت خداوندی بهره مند گشته ، برای یاری امام زنده شود .

یکی از آن شرایط خواندن دعای «عهد» است که در فرد، نوعی آمادگی برای پذیرش حکومت آخرین ذخیره الهی ایجاد می‌کند .

منبع خیر: ایونا